

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

สาขาสาธารณูปการ

การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)

ไตรมาส 1 ประจำปี 2557 (1 ต.ค. 56 – 31 ธ.ค. 56)

SOD ปรับปรุงโครงสร้างระบบประปาไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง รวมถึงจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำดิบให้เพียงพอ และบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ

สถานะการดำเนินงาน

ไม่มีปัญหา มีปัญหาบางเรื่อง รมัถระวัง วิกฤติ

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2554 กปภ. ได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (TFRSs) ซึ่งปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลกำไรสุทธิและหนี้สินในปีแรกที่มีการถือปฏิบัติตาม TFRSs ทั้งนี้ผลที่เกิดขึ้นเป็นเพียงผลกระทบทางด้านบัญชี อย่างไรก็ตาม ผลประกอบการ ของ กปภ. จากการดำเนินงานยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลทั่วไป

สังกัด: กระทรวงมหาดไทย

ประธานกรรมการ : นายสุรพล พงษ์ศักดิ์ศรีกุล

กรรมการผู้แทน กค. : นางชนาทิพย์ วีระสืบพงศ์

ผู้อำนวยการ : นางรัตนา กิจวรรณ

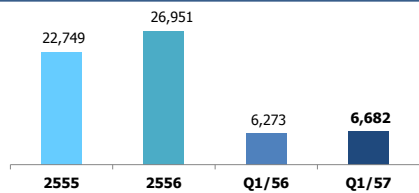
CFO : นางสาวอรพิน อัครวิทย์

จำนวนพนักงาน : 7,241 คน

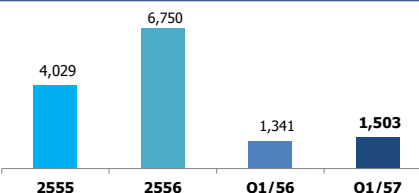
Website: www.pwa.co.th

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน

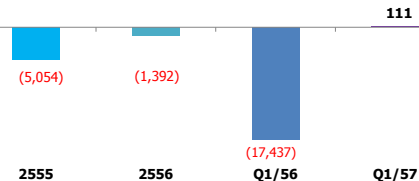
รายได้รวม 6,682 ล้านบาท

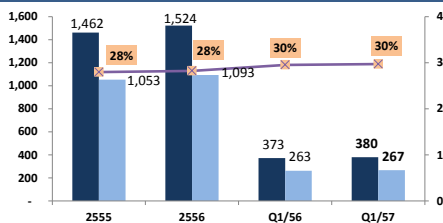
กำไรสุทธิ 1,503 ล้านบาท

กำไรสะสม 111 ล้านบาท

ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.) และอัตราน้ำสูญเสีย (%)

- ขณะนี้เกิดภาวะแห้งแล้งในหลายพื้นที่ของประเทศไทย กรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉินภัยแล้งไปแล้วกว่า 50 อำเภอ ใน 13 จังหวัด รวมทั้งพื้นที่เกษตรกรรมรอบ กทม. ประมาณ 180,000 ไร่ ซึ่งพรมวามีน้ำไม่เพียงพอกับความ ต้องการ และพบว่ามีการรุกตัวของน้ำเค็มย้อนเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน จำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำในแม่น้ำและคลองสาขา รวมถึงมีผลกระทบต่อการผลิต น้ำประปา โดยปัญหาด้านทะเลรุกเข้านี้ การประสานครหลวงและกรมชลประทานได้ร่วมมือกัน แก้ไขปัญหา โดยปล่อยน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยา และผันน้ำจากแม่น้ำแม่กลองเข้ามาช่วยไล่น้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา
- กปภ. พบน้ำเค็มหนุนสูงจังหวัดปทุมและฉะเชิงเทรา แต่ยังไม่เกินค่ามาตรฐาน ปรับแผนรับมือ 24 ชม. มั่นใจบริหารจัดการน้ำดิบให้เพียงพอได้ นางรัตนา กิจวรรณ ผู้อำนวยการประปา ส่วนภูมิภาค สถานการณ์ภัยแล้งที่ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำต่างๆ ลดลงอย่างรวดเร็วและในบางพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มหนุนสูงใน 2 จังหวัด 1) ปทุมธานี รั้งลิด และคลองหลวง 2) ฉะเชิงเทรา บางปะกงและบางคล้า ซึ่ง กปภ. ได้วางมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้นไว้ 2 แนวทาง คือการจัดซื้อน้ำดิบจากบริษัทเอกชนเพื่อผสมกันให้ค่าความเค็มของน้ำดิบเจือจาง และคำนวณหาช่วงเวลาที่สามารถนำน้ำดิบที่มีค่าความเค็มในระดับต่ำสุดเพื่อทำการสูบน้ำดิบเก็บ นอกจากนี้ กปภ. วางแผนระยะยาวด้วยการจัดทำโครงการวางท่อส่งน้ำดิบจาก กปภ. สาขาใกล้เคียงที่ไม่ประสบปัญหาภัยแล้งเพื่อส่งน้ำมายังพื้นที่บริการที่ขาดแคลนเพิ่ม
- กปภ. ยังคงมีอัตราน้ำสูญเสียอยู่ในระดับสูง โดย Q1/57 อัตราน้ำสูญเสียเท่ากับร้อยละ 30 โดยมีแนวโน้มทรงตัวเมื่อเทียบกับ Q1/ 56 แต่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 55 และ 56 ซึ่งมีอัตราน้ำสูญเสียเท่ากับร้อยละ 28 เนื่องจากผู้ที่มีความต้องการใช้น้ำขนาด L (มากกว่า 40,000 ราย) ซึ่งเป็นบริเวณที่มีอัตราน้ำสูญเสียอยู่ที่ร้อยละ 32 โดยบริเวณดังกล่าวมีความจำเป็นต้องใช้แรงดันน้ำมากเพื่อให้สามารถบริการได้ทั่วถึงพื้นที่รับผิดชอบและเป็นบริเวณที่ทำการได้ให้แก่ กปภ. จึงอาจส่งผลเป็นบริเวณที่ทำให้เกิดอัตราน้ำสูญเสียสูงกว่าบริเวณอื่นๆ ในขณะที่ผู้มีความต้องการใช้น้ำขนาด S และ M มีอัตราน้ำสูญเสียอยู่ที่ร้อยละ 24 นอกจากนี้ กปภ. มีท่อเก่าจำนวนมาก อีกทั้งพื้นที่การให้บริการมีความสูงต่ำแตกต่างกัน เมื่อมีการควบคุมความดันจึงทำให้ท่อประปาดังกล่าวมีการแตกรั่ว ทั้งนี้ มาตรฐานของอัตราน้ำสูญเสีย ณ ปัจจุบันควรอยู่ที่ร้อยละ 25

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

ปีงบประมาณ

หน่วย: ล้านบาท

	2554	2555	2556	%Chg	ต.ค. 55 - ธ.ค. 55	ต.ค. 56 - ธ.ค. 56	%Chg
ฐานะทางการเงิน							
เงินสด	4,268	6,757	9,890	46%	8,021	7,889	-2%
สินทรัพย์รวม	72,162	83,556	89,876	8%	75,272	87,923	17%
หนี้สินรวม	60,302	55,036	57,727	5%	59,586	54,274	-9%
ทุนรวม	11,860	28,520	32,149	13%	15,686	33,649	115%
กำไร(ขาดทุน)สะสม	(21,264)	(5,054)	(1,392)	-72%	(17,437)	111	-101%
ผลการดำเนินงาน							
รายได้จากการดำเนินงาน	18,138	21,175	25,124	19%	5,910	6,219	5%
รายได้รวม	19,316	22,749	26,951	18%	6,273	6,682	7%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	14,995	16,351	18,249	12%	4,272	4,397	3%
ค่าใช้จ่ายรวม	15,154	16,493	18,369	11%	4,291	4,440	3%
กำไรจากการดำเนินงาน	3,143	4,824	6,875	43%	1,638	1,823	11%
ดอกเบี้ยจ่าย	1,903	2,227	1,832	-18%	641	739	15%
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	0	0	0		0	0	
EBITDA	8,010	8,226	10,458	27%	2,419	2,809	16%
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	2,259	4,029	6,750	68%	1,341	1,503	12%
อื่นๆ							
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	2,569	2,902	3,019	4%	755	711	-6%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	0	0	0		0	0	
ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	2,964	3,474	3,840	11%	781	986	26%
เงินนำส่ง/เงินปันผล	1,406	1,162	1,923	65%	0	0	
เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	1,004	1,238	1,448	17%	200	116	-42%
งบลงทุน (เม้าหมาย)	7,570	5,995	6,950	16%	820	770	-6%
งบลงทุนเบิกจ่าย	5,571	5,460	6,754	24%	660	938	42%
อัตราส่วนทางการเงิน							
ROA	3.13%	4.82%	7.51%		7.13%	6.84%	
ROE	19.05%	14.13%	20.99%		34.20%	17.87%	
D/E (เท่า)	5.08	1.93	1.80		3.80	1.61	
Net Profit Margin	11.70%	17.71%	25.04%		21.38%	22.49%	

ที่มา : งบการเงินเบื้องต้นไตรมาสที่ 1 ประจำปี 2557

สาขาสาธารณูปการ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

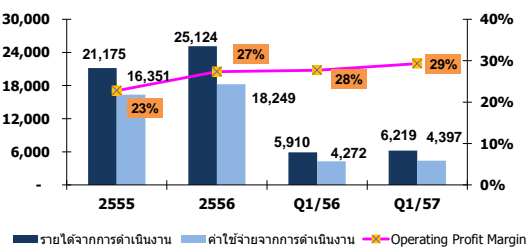
การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
ไตรมาส 1 ประจำปี 2557 (1 ต.ค. 56 – 31 ธ.ค. 56)

นโยบายรัฐ

การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

1. กปภ. ดำเนินการตามนโยบายการใช้ทรัพยากรและความร่วมมือระหว่างกันของรัฐวิสาหกิจ เช่น การให้บริการน้ำประปาในพื้นที่รอยต่อระหว่าง กปน. กับ กปภ. และความร่วมมือระหว่าง 5 รัฐวิสาหกิจสาธารณูปโภค เพื่อจัดหางบประมาณรายจ่ายและหนี้ค้างชำระ เป็นต้น
2. กปภ. ได้ให้ความสำคัญต่อบริการจ่ายงบลงทุนตามนโยบายของภาครัฐที่เร่งรัดการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ เพื่อช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยในไตรมาสที่ 1 ประจำปี 2557 กปภ. จ่ายงบลงทุนได้สูงถึงร้อยละ 121.8 ซึ่งสูงกว่าไตรมาส 1 ประจำปี 2556 ที่เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 80.50

ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ

ต้นทุนและกำไรผลิตสูบน้ำต่อ 1 ลบ. ม. (บาท)

ต้นทุนสูบน้ำต่อ 1 ลบ. ม. (บาท)	Q1/56	Q1/57	%Change	%Portion
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)		
ค่าบำบัดและน้ำซื้อเอกชน	1,773.39	1,783.82	1%	38%
ค่าไฟฟ้า	412.94	462.92	12%	10%
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	754.58	710.70	-6%	15%
ค่าสารเคมี	84.00	108.84	30%	2%
ค่าวัสดุ	203.09	225.07	11%	5%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจ่าย	784.18	951.63	21%	20%
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ*	429.00	502.24	17%	11%
รวม	4,441.19	4,745.22	7%	100%
ต้นทุนสูบน้ำต่อ 1 ลบ. ม. (บาท)	11.91	12.48	5%	
ปริมาณน้ำผลิตจ่าย (ล้านลบ.ม.)	372.74	380.37	2%	
รายได้จากการจำหน่ายน้ำและบริการ	5,419.22	5,713.57	5%	
รายได้จำหน่ายน้ำต่อ 1 ลบ.ม. (บาท)	14.54	15.02	3%	
กำไรต่อ 1 ลบ.ม. (บาท)	2.62	2.55	-3%	

การประเมินผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินประจำปี 2556 เท่ากับ 4.3149		เป้าหมาย	ค่าจริง
ลำดับ	ตัวชี้วัด		
1	ผลการประเมินประปา/ระบบของรัฐวิสาหกิจ	191.5	201.25
2	ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ		
2.1	จำนวน กปภ. สาขาที่มีแรงดันน้ำเฉลี่ย	180	190
2.2	คุณภาพน้ำประปา		
	- ภายภาพ (ร้อยละ)	96	100
	- เคมี (ร้อยละ)	96	99.12
	- แบคทีเรีย (ร้อยละ)	96	100
2.3	ระดับความพึงพอใจลูกค้าต่อประสิทธิภาพในระบบการให้บริการของ กปภ. (ระดับ)	3	3.97
2.4	กำไรจากการดำเนินงาน (EBITDA)		
	- กปภ. ดำเนินงาน (ล้านบาท)	5,920	8,318
	- โครงการเอกชนร่วมลงทุน (ล้านบาท)	125	588
2.5	EP ของ กปภ. เทียบกับเป้าหมาย (ล้านบาท)	0	3,188
2.6	ความสามารถในการบริหารแผนลงทุน		
	- ร้อยละของภาพรวมการเบิกจ่ายที่เกิดขึ้นจริง	90	100
	- ร้อยละความสามารถในการเบิกจ่ายตามแผน	90	95.12
2.7	อัตราน้ำสูญเสีย (Water Losses)	27.5	28.24
2.8	จำนวน กปภ. สาขาที่ควบคุมอัตราน้ำสูญเสีย (แห่ง)	12	20
2.9	จำนวนครั้งที่หยุดจ่ายน้ำ (ครั้ง/หน่วยบริการ/ปี)	22	23

ผู้จัดทำ: นางสาวปิยฉัตร รัดโนภาส
สำนัก: สำนักพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจ 2
ผู้อำนวยการสำนัก: นางสาวจันทรา กาญจนสาย
โทรศัพท์: 0-2298-5880-7 ต่อ 6632
วันที่จัดทำ: 28 กุมภาพันธ์ 2557

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

- ใน Q1/57 สินทรัพย์รวมจำนวน 87,923 ลบ. เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 12,651 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 17 เนื่องจากการลงทุนในบริษัท จัดการและพัฒนาศูนย์บำบัดน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) เพิ่มขึ้นตามวิธีส่วนได้เสีย ประกอบกับสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายปรับปรุงท่อประปา นอกจากนี้ใน Q1/57 กปภ. มีหนี้สินรวมจำนวน 54,274 ลบ. ลดลงจาก Q1/56 จำนวน 5,312 ลบ. สาเหตุหลักเนื่องจากการลดลงของรายการหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินเป็นสัญญาเช่าร่วมลงทุนกับบริษัทเอกชนเพื่อซื้อขายน้ำประปาจำนวน 9 สัญญา นอกจากนี้กำไรสะสมใน Q1/57 จำนวน 111 ลบ. เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 17,548 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 101 เนื่องจากการปรับปรุงมาตรฐานบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (TFRS) ซึ่งปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ส่งผลให้ขาดทุนสะสมใน Q1/56 จำนวน 17,437 ลบ. และในสิ้นปี 56 กปภ. มีผลประกอบการจำนวน 6,215 ลบ. โดยตัดค่าไรสุทธิเข้ากำไรสะสมประมาณ 3,000 ลบ. ส่งผลให้กำไรสะสมใน Q1/57 เพิ่มขึ้น
- ใน Q1/57 กปภ. มีกำไรสุทธิจำนวน 1,503 ลบ. เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ 162 ลบ. หรือคิดเป็นร้อยละ 12 เนื่องจากรายได้จากการดำเนินงานใน Q1/57 จำนวน 6,219 ลบ. เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 309 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 5 สาเหตุจากปริมาณความต้องการใช้น้ำใน Q1/57 จำนวน 380.37 ล้าน ลบ.ม. เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 7.63 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 2 ประกอบกับมีจำนวนผู้ต้องการใช้น้ำใน Q1/57 จำนวน -3,644,947 ราย เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 181,090 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 ส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานใน Q1/57 จำนวน 4,397 ลบ. เพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 125 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 3 เนื่องจากรายการค่าเสื่อมราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้นจำนวน 80 ลบ. หรือคิดเป็นร้อยละ 8 ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจำนวน 50 ลบ. หรือคิดเป็นร้อยละ 11 และค่าซ่อมแซมเพิ่มขึ้นจำนวน 21 ลบ. หรือคิดเป็นร้อยละ 11
- กปภ. มีต้นทุนสูบน้ำต่อ 1 ลบ.ม. ใน Q1/57 เท่ากับ 12.48 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.58 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับ Q1/55 เนื่องจาก กปภ. ได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (TFRS) จึงได้ประมาณการหนี้สินเอกชนจำนวน 483 ลบ. ซึ่งต้องหักลบออกจากค่าใช้จ่ายอื่นๆ (*) เป็นผลให้ต้นทุนรวมเป็นจำนวน 4,745.22 ลบ. ในช่วง Q1/57 โดยเพิ่มขึ้นจาก Q1/56 จำนวน 304 ลบ. หรือคิดเป็นร้อยละ 7 อย่างไรก็ตามรายได้การจำหน่ายน้ำต่อ 1 หน่วย ลบ.ม. จำนวน 15.02 บาทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 0.48 บาท คิดเป็นร้อยละ 3 ดังนั้นต้นทุนการสูบน้ำและรายได้เพิ่มขึ้นส่งผลให้กำไรต่อ 1 หน่วย ลบ.ม. อยู่ที่ 2.55 บาท ลดลงจาก Q1/56 จำนวน 0.07 คิดเป็นร้อยละ 3

สรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปการดำเนินงาน

- กปภ. จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2522 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมธุรกิจการประปา โดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิตจัดส่งและจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจต่อเนื่องเกี่ยวกับประปา กปภ. เป็นหน่วยงานที่ให้บริการน้ำประปาทั่วประเทศ ยกเว้น นนทบุรี กทม. สมุทรปราการ และส่วนที่อยู่ในการดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีท่าการ กปภ. 10 เขต 233 สาขา และ 357 หน่วยบริการย่อย โดยอัตราการผลิตรวม 5.76 ล้านลบ.ม./วัน ประกอบด้วย กำลังการผลิตของเอกชน 1.04 ล้านลบ.ม./วันที่ กปภ. มีสัญญาให้เอกชนร่วมลงทุนรวม 12 โครงการ และกำลังการผลิตของ กปภ. อยู่ที่ 4.72 ล้านลบ.ม./วัน

ข้อเสนอแนะ

- ควรหาแนวทางการลดน้ำสูญเสียอย่างยั่งยืน เนื่องจากอัตราน้ำสูญเสียยังอยู่ในระดับสูง
- ร่วมมือกับ กปน. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการประปาแห่งชาติ
- กปภ. ควรเร่งวางแผนป้องกันผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากภัยพิบัติมีผลกระทบต่อกปภ. ทั้งในแง่ของ ต้นทุน รายได้ และการให้บริการ
- กปภ. ควรมีการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาแหล่งน้ำดิบ เพื่อรองรับการขาดแคลนแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปา ทั้งนี้ แผนแม่บทดังกล่าว ควรเป็นแผนที่มีความต่อเนื่องและมีทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้ง ควรมีความสอดคล้องกับแผนในการแผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำของประเทศ